

צה"ל עובר לנגב? אגף המודיעין שוכר משרדים חדשים במרכז

97% מאנשי הקבע ב-8200 אינם מוכנים להעתיק את מקום מגוריהם, תוכניות התחבורה לא אושרו וגם פתרונות הדיוור טרם סופקו • התוצאה: יחידות המודיעין רק מגבירות נוכחות במגדלים הנוצצים במרכז הארץ • בינתיים, חברות הנדל"ן נהנות מדמי שכירות של מיליוני שקלים, ובדרום מחכים לבשורה | בדיקת גלובס

[אסף גלעד](#) 25.05.2023 **גלובס**

לפני חמש שנים, לאחר עיכובים רבים, החליטה הממשלה להוריד את יחידות המודיעין בצה"ל דרומה: בסיסי המודיעין באזורי הביקוש בגלילות, תל השומר וגבעתיים צפויים להתפנות ובמקומם ייבנו כ-16 אלף יחידות דיור. הנגב יתמלא באלפי משפחות ובמהנדסים מבוקשים. ובכל זאת, למרות התוכניות, נראה כי פניה של מערכת הביטחון לבסס את אחיזתה דווקא במרכז הארץ.

שיטוט בשעות אחר הצהריים במרכז הארץ יגלה כי חיילי חיל המודיעין מהווים חלק בלתי נפרד מהנוף. מלבד בסיס הקריה ובסיסים ותיקים הממוקמים בצמתים מרכזיים, יחידות המודיעין תופסות מקום של ממש במגדלים הנוצצים הנבנים במרכז.

מדובר, בין השאר, בחיילים שעובדים בשיתוף פעולה עם חברות המייצרות מערכות צבאיות או מודיעיניות. שוכרי המשרדים במקרה הזה הן חברות אזרחיות וקרנות הון סיכון שאת ששמן אסור לפרסום, אך לולא עבדו שם חיילים, היו השטחים המושכרים מצומצמים בהרבה. בחלקם, משמשים משרדי החברות האזרחיות כמעין מוצב קדמי במרכז, בו הן יכולות להתחכך ביזמי הייטק, חיילי מודיעין המשרתים וקציני מפא"ת.

לאחד מהמגדלים במרכז, נכנסו לפני חודשים אחדים מספר רב של יחידות מודיעין, המתפרסות על פני מספר רב של קומות. למרות הסיווג הגבוה - מדובר במגדל אזרחי. אחת היחידות בנות כמה מאות חיילים שעברה לשם התפנתה מרחוב מנחם בגין בתל אביב רק לפני מספר חודשים.

רבים מעובדי ומשרתי האגף מגיעים ליחידות הצבאיות במגדלי המשרדים כשהם בלבוש אזרחי, חלקם גם מקבל לפעמים תנאים המזכירים את אלה של חבריהם המשוחררים המועסקים בחברות הפרטיות, כמו כרטיס סיבוס, המאפשר הזמנה מאפליקציית וולט.

כשאנחנו הופכים להורים לתינוק חדש, המון רגשות מגיעים יחד איתו

מרגישים שאתם צריכים לדבר על זה? מטרנה בשיתוף עמותת ערן בשירות תמיכה רגשית חדש לאמהות ואבות אחרי לידה. הקו פעיל 24 שעות ביממה. [אנונימיות מובטחת](#)

אפשר להצדיק את המהלך הנדל"ני של החיל. במודיעין מעוניינים למשוך את החיילים הטובים ביותר ליחידות הטכנולוגיה והסייבר. בימים שבהם כל קצין מודיעין ביחידה טכנולוגית מקבל הצעות עבודה אטרקטיביות, קירבה למרכז היא כורח המציאות.

15 שנה עברו, והמעבר של אגף המודיעין לנגב נדחה שוב ושוב

שנת 2008

תחזית מעבר: 2015

שנת 2011

תחזית מעבר: 2018

שנת 2020

תחזית מעבר: 2026-2027

שנת 2022:

תחזית מעבר: 2028

מקור: מבקר המדינה

15 שנה של גרירת רגליים

מעבר צה"ל לנגב נגרר כבר יותר מ-15 שנה. ב-2008 החליטה הממשלה להעביר יחידות מפתח מבסיסים במרכז הארץ לנגב. כבר אז נקבע כי יחידות אגף המודיעין יעברו למתחם הסמוך לצומת שוקת עד לסוף 2015, במתחם ליקית-עומר, ואילו אגף התקשוב יתמקם בקריית המדע בבאר שבע עד סוף 2017. בפועל, היחידות עצמן, יחד עם צמרת הצבא, גררו רגליים ונכון להחלטת הממשלה מ-2018 אמור אגף התקשוב להתמקם בבסיס בבאר שבע ב-2024 ואילו אגף המודיעין אמור להדרים עד 2028.

הקרייה החדשה צפויה להשתרע על שטח של 2,500 דונם, לאכלס כ-14,000 חיילים, ולהכיל את כלל יחידות המודיעין המתפנות מהבסיסים בגלילות, גבעתיים, בני ברק, תל השומר,

צריפין וסירקין. ב־2021 אישרה הכנסת העברה של יותר מ־10 מיליארד שקל לתקצוב הפרויקט, כאשר באותה שנה הוקצה לו 224 מיליון שקל ואילו ב־2022 סכום של 270 מיליון שקל.

עם זאת, בתוך אגף המודיעין הופעל לחץ על המטכ"ל להימנע מלהעביר את יחידות המודיעין המיוחדות, ובראשן 8200. זאת, בעקבות סקר שהעביר מפקד היחידה לפני כשנתיים ממנו עלה כי 97% מאנשי הקבע אינם מוכנים להעתיק את מקום מגוריהם. אנשי הקבע ביחידה מהווים מעטפת חיונית למשרתי הסדיר שצה"ל יתקשה לוותר עליה. רבים יהיו מוכנים להדרים רק אם יינתן להם להתגורר בהסדרים כמו אלה הניתנים לאנשי חיל האוויר: בסיסים סגורים בתנאים מפנקים והסדרי חינוך לילדיהם.

בינתיים, צה"ל העביר בעיקר את היחידות המבצעיות או יחידות ההכשרה לעיר הבה"דים, ולאחרונה אף את בית הספר למקצועות התקשוב. אך קבוצת המשרתים ביחידות הטכנולוגיה, המהווה את ליבת העשייה המודיעינית, נותרה במרכז.

-פרסומת -

גם אם מיקומם של המשרדים במגדלים במרכז בארץ הוא זמני, הרי הוא מעיד על כך שרצונם של מפקדי המודיעין למשוך את הטאלנט הטוב ביותר על ידי התמקמות במשרדים יוקרתיים. אם צה"ל רצה באמת לממש את הירידה לנגב, ניתן היה לשכור באחת מערי הדרום.

"טוב היה לו היו היחידות נשלחות לב"ש ולאזור עד שיעברו למשכנם הקבוע בליקית", נמסר מערייית באר־שבע. "זאת, בדומה למודל המוצלח של אגף התקשוב, שכבר העביר את בית הספר למחשוב וסייבר לפארק ההייטק בר־שבע, במקביל לבניית קריית התקשוב". ככל הנראה, בצה"ל העדיפו שלא להדרים בשל מחסור במעטפת מגורים מתאימה.

ראש אמ"ן מפקח

ולמרות הכל, צה"ל לוקח ברצינות את המעבר לדרום, והוא צפוי להסתיים באופן רשמי עד 2028, אם כי גם כאן ייתכנו עיכובים כדרכם של פרויקטים ממשלתיים מורכבים. מפקד 8200 החדש, תא"ל י', נחשב למי שמוביל גישה חד משמעית במעבר לדרום. ראש אמ"ן, אהרון חליוה, מבלה פעם בשבועיים בנסיעות לדרום ע"מ לפקח על השלמת התוכנית.

בצה"ל התחייבו לפנות את בסיסי אמ"ן מצריפין, תל השומר וגלילות - מקום מושבו של מטה יחידת 8200 - וזאת על אף שבאותו בסיס בונים מבנים חדשים. עם זאת, קיים סימן שאלה באשר למספר מבנים אזרחיים ואזרחיים־למחצה ותיקים המאכלסים את היחידה במרכז העסקים של ת"א, בראש ובראשונה במתקנים אזרחיים ברחוב קרליבך ובמרכז המיפוי הממשלתי ברחוב לינקולן.

יחידת המיפוי תופסת שטח יוקרתי ביותר במתחם בן 20 דונם בקרן הרחובות לינקולן־יהודה הלוי, והתוכניות לפנותה קיימות עוד משנת 1997. הפינוי היה אמור להתבצע עד סוף 1998, אך 25 שנה לאחר מכן, היחידה עדיין ממוקמת באותה קרן רחוב, אם כי כעת נודע כי פנויה צפוי יחד עם כל יחידות המודיעין ב־2028. בנוסף, למרות פינוי מבני הטמפלרים במתחם שרונה לטובת בנייה אזרחית והקמת פארק קניות, עדיין נותרו במקום כמה יחידות צבאיות.

גם במחנות נוספים אמור להתבצע פינוי חלקי: מחנה סירקין התפנה ברובו אך לא צפוי להיות מושלם עד 2028. גם מחנה תל השומר מתפנה כולו לרמלה, אך יחידה אחת, טכנולוגית, אמורה להישאר באזור המרכז, אם כי היא איננה מסונפת לאמ"ן. מדובר ברשות לפיתוח טנקים המסונפת למשרד הביטחון, והיא צפויה להישאר באזור ולאכלס קומה בבניין משרד הביטחון שייבנה בקרוב.

חברות הנדל"ן מרוויחות

המרוויחים הגדולים מהעסקת חיילים במרכז הארץ הם יזמי הנדל"ן: הכשרת היישוב נהנית מדמי שכירות של 5.5 מיליון שקל על שטח של 7,000 מ"ר בשנה, לפי ההערכה; כלל ביטוח נהנית משכר דירה של 6.5 מיליון שקל בשנה; קנדה ישראל נהנית משכר דירה העולה ככל הנראה על 100 שקל למ"ר, על שטח כולל של 3,300 מ"ר, כלומר כ-4 מיליון שקל בשנה.

מי שמסתכל בעיניים כלות על המשרדים המאוכלסים במרכז הארץ הוא פני בדש, ראש מועצת עומר ב-32 השנה האחרונות שזה עתה השיק מבנה משרדים חדש בפאתי העיר על שטח כולל 25 אלף מ"ר, לא הרחק מקריית המודיעין הנבנית בסמוך.

"היה עדיף לאגף המודיעין לשכור כאן משרדים ולהרגיל את החיילים לסביבה", הוא אומר. בדש עדיין מנסה למשוך גורמי צבא למקום, כמו גם מהנדסים: את אגם עומר שהוקם בשטחי הרשות בתקציב של 18 מיליון שקל הוא מתכנן להקיף במסעדות, בתי קפה ומלונית בת 50 חדרים.

בדש רואה את הירידה של אגף המודיעין לדרום כעובדה מוגמרת: הוא עצר את פרויקטי ההרחבה, ואת המגרשים הוא מייחד לטובת בניית שכונה חדשה בת 300 יחידות דיור. עם זאת, הוא מצפה שגם האוצר יתן את חלקו. "כדי להציע וילות במחיר סביר צריך להוזיל את מחיר הקרקע במחצית", הוא אומר. במקביל, גם להבים מתעתדת לשווק 2,000 יחידות דירות בשכונה חדשה, גידול של 30% במספר יחידות המגורים, וגם בערד משווקים 60 יחידות דיור לאנשי קבע.

ואיך החיילים יגיעו?

אחת הדרישות של הרמטכ"ל לשעבר אביב כוכבי ומשרד הביטחון למעבר אמ"ן לנגב הייתה הקמת תחנת רכבת בקרבת קריית המודיעין על מנת לאפשר לחיילים המתגוררים במרכז להגיע במהירות לדרום.

נכון להיום מקדמים גופים שונים שתי תוכניות המהוות לכאורה תכניות משלימות, אך בפועל מתחרות זו בזו על תקציבים. מהצד האחד, מקדמים במשרד הביטחון את מסילת גורל שנמצאת כיום בתכנון חברת חוצה ישראל. מדובר במסילה שתחבר את ת"א ישירות לתחנה הצמודה לקריית המודיעין, בסמוך לצומת שוקת.

למרות התמיכה מצד משרד הביטחון, התוכנית נמצאת עדיין בשלב הסטטוטורי. היא עברה את אישור הועדה המחוזית ונמצאת בהליכים במועצה הארצית, אך טרם נקבע לה תוואי מועדף ותקציב. ראש עיריית ב"ש, רוביק דנילוביץ, לצד ראשי רשויות אחרות בצפון הנגב, איננו רואה בעין יפה את מסילת גורל שעוקפת את העיר מצפון ואיננה מתמרצת את אנשי הקבע להגר דרומה. במקום זאת, הוא מקדם רכבת קלה שתצא מתחנת באר שבע צפון,

תעבור דרך קרית התקשוב, קרית המודיעין ותגיע עד מיתר. התוכנית נמצאת כיום בידיה של נתיבי ישראל בשלבי תכנון סטטוטוריים, אך גם לה טרם נקבע תקציב ותוואי סופי.

במקביל, נראה שבמשרד התחבורה מעדיפים ללכת על הפיתרון הקל והזמין - אוטובוסים מוארכים דמויי מטרונות, שעלותם נמוכה הרבה יותר מבניית רכבת קלה. בפני פרויקט זה עומדים כמה מכשולים, וגם הוא לא תוקצב ולא צפוי להיות מאושר בקרוב.

ממשרד התחבורה נמסר: "פרויקט הסעת המונים בתחום העיר ב"ש ובתוואי הבינעירוני לאורך כביש 60 עד מעבר הגבול במיתר נמצא בשלבי תכנון. תכנון הפרויקט תוקצב, ועד לסוף 2023 תאושר הסטטוטוריקה."

בין האוצר לביטחון

על מנת לעודד מעבר של אנשי קבע מהמרכז לצפון הציעו במשרד האוצר "תקציב שימור" ייחודי שיסייע למשפחות. באוצר ובמשרד הביטחון טרם הגיעו להסכמות וזאת על אף שהמל"ל נקראה על ידי משרד ראש הממשלה להתערב. כעת מנוהל מו"מ והפערים בין האוצר למשרד הביטחון נעים בין 1.5-2 מיליארד שקל.

גם אם יגיעו להסכמות, זה יהיה רק בתקציב לשנת 2025. "הערים והמועצות המקומיות אחראיות לספק לאנשי הקבע את כל השירותים אליהם התרגלו ממרכז הארץ", אומר לגלובס ראש עיריית ערד ניסן בן-חמו. "אך צריך גם לעודד אותם לעבור, ולצורך כך צריך חבילת תמריצים יחודית."

מצה"ל נמסר: "צה"ל פועל למתן מענה לכלל המשרתים הצפויים לעבור בשנים הקרובות לקרית המודיעין בנגב, הכולל מענה לסוגיית המגורים, תוכניות חינוך ותחבורה. המבנים השכורים במרכז מהווים חלופה זמנית. אכלוס קרית המודיעין צפוי להתקיים בעוד מספר שנים. בו בעת, מתקיים בינוי מינימלי במחנה גלילות ע"מ לשמר רמת שירות מיטבית."